Kjære delegater, tillitsvalgte og kolleger.

Velkommen til Juristforbundets landsmøte 2026.

Overskriften for disse dagene er:

«Din kompetanse – andres trygghet.»

Det er egentlig en ganske presis beskrivelse av hvorfor Juristforbundet finnes.

Det handler om tryggheten for at rettigheter faktisk gjelder.
At makt har grenser.
At like tilfeller behandles likt.
Og at den som har rett, også kan få rett.

Din kompetanse – andres trygghet.

Og nettopp derfor er det ekstra gledelig å kunne åpne dette landsmøtet med en milepæl:

Juristforbundet har nå 25 000 medlemmer.

25 000.

Det er flere enn noen gang før.

Bak tallet står kommunejuristen som vurderer om et vedtak er lovlig. Politiadvokaten som fører saken for retten.

Dommeren som skal bestemme om noen skal i fengsel i årevis eller ikke. Advokatfullmektigen som arbeider for sin første bevilling.

Statsforvalterjuristen som vurderer lovligheten av vedtaket i kommunestyret. Finansjuristen som håndtere de store transaksjoner. Juristen i et helseforetak som sørger for at pasientens rettigheter ivaretas.

Og studenten som akkurat nå kanskje sitter på lesesalen og lurer på hva slags jurist hun skal bli.

25 000 mennesker med svært forskjellige jobber og karrierer, men med én viktig ting til felles:

De har valgt Juristforbundet.

Det skal vi være stolte av.

For størrelse er ikke interessant bare fordi det gir oss et høyt medlemstall.

25 000 medlemmer gir oss større kraft som fagforening. Det gir oss større tyngde når vi arbeider for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. Og det gir oss en sterkere stemme når vi kjemper for juridisk kompetanse, rettssikkerhet og rettsstat.

Men større kraft gir også større ansvar.

For medlemmene våre og for samfunnet rundt oss.

Vi skal bruke vår tyngde klokt. Vi skal bruke den til å oppnå forandring.

Mye er usikkert i våre dager, men er det noe vi vet så er det at Norge står foran store omstillinger i arbeidslivet. Det angår oss som samfunn, og det angår våre medlemmer.

Når DnB nedbemanner 400 personer er det et forvarsel om hva som kan skje på en rekke store og små arbeidsplasser i månedene og årene framover.

Dette skal vi ikke sitte og se på. Jeg sender derfor ut en invitasjon fra denne talerstolen:

Juristforbundet inviterer alle landets fagforeninger til en dugnad, et forpliktende, politisk samarbeid om hvordan vi skal møte framtidens omstillinger.

Jeg inviterer LO, Akademikerne - og alle imellom - til å bli med og se med nye øyne på hvordan vi *bør* og *kan* styrke regelverket, **og bruken av regelverket**, for å gi ansatte og tillitsvalgte mer muskler og en sterkere posisjon ved nedbemanninger og omorganiseringer.

Et felles prosjekt

De neste to dagene er det dere i denne salen som forvalter det ansvaret.

Dere kommer hit fra forskjellige deler av Juristforbundet. Dere representerer ulike seksjoner og foreninger. Dere har ulike erfaringer, ulike perspektiver og sikkert også ganske forskjellige meninger om flere av sakene vi skal behandle.

Det skulle bare mangle. Det er jo det verdifulle i medlemsdemokratiet.

Men fra det øyeblikket vi setter landsmøtet, har vi også noe felles:

Et ansvar for Juristforbundet som helhet. Et ansvar for alle de 25 000 medlemmene våre.

Landsmøtet, hovedstyret, organisasjonsleddene og sekretariatet har ulike roller.

Men vi har ikke ulike mål.

Vi forvalter det samme fellesskapet og det samme oppdraget fra 25 000 medlemmer.

Og når vi er uenige, håper jeg vi tar med oss én grunnleggende tillit inn i diskusjonene:

At vi alle vil Juristforbundet vel.

For vi har et felles prosjekt.

Vi skal disse to dagene bestemme hvilken retning Juristforbundet skal gå de neste årene.

For to år siden ga landsmøtet oss gjennom Juristforbundet 2030 en tydelig bestilling.

Vi skulle profesjonalisere, effektivisere og modernisere organisasjonen. Vi skulle arbeide smartere og bruke ressursene våre bedre. Og vi skulle styrke medlemsnytten, medlemsverdien og Juristforbundets gjennomslagskraft.

Hovedstyret har fulgt opp denne bestillingen, og sekretariatet står fortsatt midt i gjennomføringen.

De siste to årene har derfor handlet mye om å rigge Juristforbundet for fremtiden. For å møte nettopp de kravene som ble satt på forrige landsmøte. For å kunne oppfylle bestillingen vi fikk.

Vi har endret organisering og arbeidsformer. Vi utvikler medlemstilbudet. Vi har store utviklingsprosjekter på gang.

Det har skjedd mye.
Og det gjenstår mye.

For Juristforbundet 2030 er ikke et omstillingsprosjekt som avsluttes på dette landsmøtet. Det er en utvikling av Juristforbundet fram mot 2030.

Og jeg vil gjerne stoppe opp akkurat her.

For endring skjer ikke i strategidokumenter, handlingsplaner, vedtak og organisasjonskart. Selv ikke et vedtak fattet på et landsmøte skaper endringer i seg selv. Endringen skjer gjennom mennesker.

Samtidig som den daglige virksomheten skulle gå for fullt. Medlemmene skal få bistand. Tillitsvalgte skal følges opp. Kurs og arrangementer skal gjennomføres. Høringer skal besvares og organisasjonen skal fortsette å utvikle seg og vokse.

Jeg er både stolt av og takknemlig for den energien, kompetansen, dedikasjonen og arbeidsinnsatsen jeg ser i sekretariatet. Den viljen til å finne de løsningene og bygge det forbundet som gir et best mulig tilbud og best mulig hjelp til medlemmene våre.

Så jeg vil gjerne be alle de ansatte i sekretariatet om å reise seg.

Tusen takk skal dere ha.

Nå skal landsmøtet sette retningen

Mye av arbeidet siden forrige landsmøte har altså handlet om å rigge organisasjonen. Den grunnmuren vi skal stå på og vokse på. Den plattformen som fremover skal løfte dere og alle våre øvrige tillitsvalgte opp og frem.

Nå fremover handler det om hva vi skal bruke kraften vår til.

For første gang skal landsmøtet ta stilling til både en politisk plattform og en organisasjonspolitisk plattform. Det er en viktig nyvinning for Juristforbundet. Her samler vi politikken vår og retningen for organisasjonen på en ny måte. For første gang legges **hele vår politikk** frem for landsmøtet.

Plattformene skal ikke bare være dokumenter vi vedtar på landsmøtet. **De skal være verktøy vi bruker gjennom hele landsmøteperioden.**

De skal gjøre det tydeligere hva Juristforbundet står for. De skal hjelpe oss når vi tar politiske standpunkter, når vi prioriterer, og når vi skal være en tydelig stemme på vegne av medlemmene våre.

Arbeidet med plattformene har skapt engasjement. Det har kommet mange innspill. Det er foreslått endringer. Det er ulike syn på hva som bør inn. Hva som bør prioriteres, Hvor tydelige vi skal være.

Det er veldig bra**.** For dette er ikke dokumenter som skal vedtas uten debatt. Og **alt** kan ikke prioriteres. Dette er noen av de viktigste diskusjonene vi skal ha på dette landsmøtet.

Når landsmøtet er over, skal plattformene være våre felles plattformer. Noe hele Juristforbundet kan bruke, enten man er medlem, tillitsvalgt, sitter i et organisasjonsledd eller representerer forbundet utad. Nettopp fordi plattformene skal brukes, må de også hjelpe oss med å prioritere.

Vi kommer ikke til å være enige om hver formulering. Vi kommer heller ikke til å få alle saker vi brenner for inn i plattformene. Men når vi reiser herfra, skal vi ha gjort noe viktig sammen:

Vi skal ha bestemt hva Juristforbundet skal stå for, hva vi skal prioritere, og hvilken retning vi skal gå de neste årene.

Det er landsmøtets oppgave. **Å bestemme hvilken retning Juristforbundet skal gå.**

Det samme gjelder budsjettet. Ambisjoner krever ressurser. Også for første gang presenterer vi et budsjett som speiler satsningsområdene våre.

Vi kan ønske oss et sterkere medlemstilbud, større politisk gjennomslag, bedre digitale løsninger og mer støtte til tillitsvalgte.

Men vi kan ikke late som om alle prioriteringer kan gjøres samtidig. Prioriterer vi mer på ett område, får det konsekvenser for et annet.

Det er nettopp slike avveininger et landsmøte skal gjøre. Jeg har stor tillit til at dere gjør dem med blikk for helheten. Og med ønske om å ivareta alle de over 25 000 medlemmene på en best mulig måte.

Men hvorfor trenger samfunnet et sterkere Juristforbund?

Jeg mener svaret ligger i slagordet til Landsmøtet:

Din kompetanse – andres trygghet.

For Juristforbundet er både en arbeidstakerorganisasjon, en profesjonsforening og en rettspolitisk aktør.

Vi skal ivareta medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår og faglige utvikling. Vi skal løfte juristprofesjonen og betydningen av juridisk kompetanse. Og vi skal bruke kunnskapen og stemmen vår i samfunnsdebatten når rettssikkerheten og rettsstaten utfordres.

De tre rollene henger sammen. På mange måter er det tre sider av samme sak. For juridisk kompetanse handler ikke bare om juristenes plass i arbeidslivet. Den handler om kvaliteten på beslutninger, om menneskers rettigheter og om tilliten til samfunnet rundt oss.

Rettsstaten.

I en rettsstat er makten bundet av lover og regler. Makt skal kunne kontrolleres av uavhengige domstoler.

Men rettssikkerhet handler ikke bare om at vi har lover og domstoler.

Den avhenger også av kvaliteten på lovene. Av hvordan beslutningene blir til. Av at mennesker forstår hvilke regler som gjelder.

Og ikke minst: At rettighetene våre faktisk virker i praksis.

Her har juristene et særlig ansvar.

For en juridisk vurdering kan være forskjellen mellom et riktig og et uriktig vedtak.
Mellom at en rettighet blir ivaretatt, og at den bare finnes på papiret.
Mellom legitim myndighetsutøvelse og maktmisbruk.

Derfor blir jeg bekymret når behovet for juridisk kompetanse reduseres til et spørsmål om hvor mange ledige juriststillinger som finnes akkurat nå.

Samfunnets behov for juridisk kompetanse kan ikke leses ut av arbeidsmarkedstall alene.

At en kommune ikke lyser ut en juriststilling, betyr ikke at innbyggerne ikke trenger juridisk kompetanse.

Tenk på barnevernet.
Helse- og omsorgstjenestene.
Plan- og byggesakene.

Her treffes beslutninger som kan få enorme konsekvenser for enkeltmennesker.

Manglende juridisk kompetanse rammer ikke først og fremst juristene.

Den rammer den som beslutningen gjelder.

Det er derfor **vår kompetanse** er **andres trygghet**.

Det ser vi kanskje aller tydeligst når makt blir satt på prøve.

De siste årene har vi snakket mye om rettsstater under press.

Vi ser utviklingen internasjonalt. Vi ser angrep på domstoler, jurister og institusjoner som skal kontrollere makten.

Norge er heldigvis ikke der.
Og vi skal heller ikke snakke som om vi er der.

Men nettopp et samfunn med høy tillit har råd til å stille strenge krav til seg selv.

For rettsstaten må forsvares før tilliten forsvinner. Ikke etterpå. Da kan det være for sent.

I 2024 fikk vi et styrket grunnlovsvern av domstolenes uavhengighet. Juristforbundet var en sterk pådriver for det.

Det var viktig.

Men formelt vern er ikke nok.

En rettsstat måles ikke bare på hvilke rettigheter vi vedtar. Den måles på om rettighetene faktisk virker når de blir satt på prøve.

Og det samme gjelder domstolene.

En dom fra landets øverste domstol kan ikke ende som en juridisk fotnote dersom resultatet er politisk vanskelig.

For maktfordeling handler ikke bare om at Høyesterett får avsi dom.

Den handler om at dommen får konsekvenser.

Vi har sett problemstillingen i Fosen-saken. Og vi ser den igjen i diskusjonen etter Høyesteretts avgjørelse om Førdefjorden. Sakene er forskjellige, og vi skal være presise når vi omtaler dem.

Men de reiser et helt fundamentalt spørsmål:

Hva betyr det i praksis at landets øverste domstol har satt en grense for myndighetenes makt?

For den som har fått medhold i at en rettighet er krenket, skal ikke måtte begynne kampen på nytt for at dommen skal få betydning.

En dom er ikke bare et dokument. Den skal ha betydning for hvordan makt utøves.

Og **her** skal Juristforbundet være tydelig.

Ikke fordi jurister alltid vet best.
Ikke fordi domstolene er hevet over kritikk.

Selvfølgelig skal dommer diskuteres. Selvfølgelig skal også Høyesterett tåle kritikk.

Men det går en viktig grense mellom å diskutere en dom og å svekke den rollen domstolene har når resultatet er politisk ubekvemt.

Et samfunn med høy tillit er avhengig av at også staten bøyer seg for rettens grenser.

Og kanskje er det nettopp her årets motto får sin aller dypeste betydning:

Den som har rett, skal ikke bare få medhold.

Den skal få rett.

Det er vår kompetanse.
Og det er andres trygghet.

Kjære landsmøte.

Vi er 25 000 medlemmer. Det betyr at Juristforbundet står sterkere enn noen gang.

Men styrke er bare interessant hvis vi vet hva vi skal bruke den til.

De neste to dagene skal vi bestemme nettopp det.

Vi skal diskutere.
Vi skal være uenige.
Vi skal finne kompromisser.
Og vi skal prioritere.

Men vi gjør det som del av det samme fellesskapet og med det samme målet:

Å skape et enda sterkere Juristforbund for medlemmene våre.
Å løfte betydningen av juridisk kompetanse.
Og å stå opp for rettsstaten når det trengs.

For vår kompetanse skal skape trygghet for andre.

Jeg ønsker dere alle et riktig godt landsmøte, og inviterer samtidig til scenen vår første gjestetaler. Vi har vært så heldige å få besøk av Arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng. Ta henne vel imot.

Med det erklærer jeg Juristforbundets landsmøte 2026 for åpnet.

Takk for oppmerksomheten.